

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:
י"ד אב תשס"ט

פרשה:
עקב

כותרת:
יהודי חי – שוחה נגד הזרם!

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד

פרשת עקב

יהודי חי – שוחה נגד הזרם!

מעניין לגלות שבעולם הספורט אנו מוצאים שמות יהודיים דווקא בספורט של שחיה יותר מאשר בכל תחום ספורטיבי אחר. מישהו פעם שאל אותי מדוע יהודים רצים דווקא לספורט של שחיה יותר מאשר כל תחום אחר בספורט?

הגמרא במסכת קידושין (דף כ"ט ע"א) אומרת שישנן כמה מצוות שהאב מחוייב לעשות לבנו:

[א] למולו – האב מחוייב למול את בנו. ברוב הפעמים האב אינו מוהל והוא מבקש אפוא ממוהל מקצועי שימול את בנו. לכן לפני הברית נוהגים שאבי הבן מגיש בידו את סכין המילה למוהל ואומר לו שהוא ממנה אותו להיות שלוחו כדי למול את בנו.

מהיכן אנו לומדים שזוהי חובה של האב למול את בנו? זאת למדים אנו מאברהם אבינו שעליו כתוב "וימל אברהם את יצחק בנו", אברהם מל אותו כי הוא הי' "בנו" מכאן אנו למדים שחובה על כל אב למול את בנו.

[ב] לפדותו – אם הבן הראשון שנולד הוא בכור "פטר רחם", האב מחוייב לעשות לו "פדיון הבן", לתת לכהן חמש שקלים ובכך לפדות את בנו.

[ג] ללמדו תורה – חובה על האב ללמד את בנו תורה. זאת אנו לומדים מפרשת השבוע, פרשת עקב. בפרשתנו אנו קוראים את הפרשה השניה של קריאת שמע לאחר שבוע שעבר למדנו את הפרשה הראשונה של שמע. בפרשתנו אנו קוראים "והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי", הפרשה מדברת על קיום כל המצוות ובין השאר כתוב "ולמדתם אותם את בניכם" – מכאן אנו למדים שחובה על האב ללמד את בנו תורה. (כמו שהמילים "למען ירבו ימיכם וימי בניכם" זהו כפשוטו, כך גם "בניכם" הראשון הכוונה לבנים כפשוטו, לקו"ש ח"ט ע' 89).

מסופר על רבינו הזקן שבשעה שבנו הגיע לגיל חינוך, הוא קרא לאחד מחסידיו ואמר לו: אני מחויב ללמד את בני תורה, ואילו אתה מחויב לפרנס את האשה והילדים שלך; בוא נתחלף, אני אעזור לך לפרנס את בני משפחתך ואתה תלמד את בני תורה!

תמיד רגילים להאשים את המורים בכל הצרות של חינוך הילדים, אבל לאמיתו של דבר החובה ללמד את הילדים תורה ולחנכם מוטלת עלינו, ההורים, ובסוף היום זוהי האחריות שלנו על ילדינו ולא אחריות של אף אחד אחר.

[ד] להשיאו אשה – כשם שאדם מחוייב בעצמו להתחתן ולשאת אשה, כך מוטלת עליו החובה לחתן את ילדיו, והוא מחוייב לעשות כל שביכולתו כדי שילדיו יתחתנו. אין חובה לערוך בר-מצוה לילדים, אלא אולי זה חלק ממצות תלמוד תורה שצריך לדאוג שיעשו מצוות, אבל מסיבה בטוח הוא לא מחוייב לערוך לבנו. לעומת זאת יש חובה על ההורים לעשות כל שביכולתם כדי להשיא את ילדיהם. גם את זה אנחנו לומדים מאברהם אבינו. התורה מספרת באריכות נפלאה כיצד אברהם השביע את אליעזר למצוא שידוך לבנו יצחק והוא נתן עבור זה את כל רכושו. בפעם הבאה כשהילדים שלכם אומרים לכם בקשר לנישואין "אל תתערבו", זוהי החלטה שלי וזה לא עסק שלכם, תשיבו להם: יש לנו חדשות בשבילך, זה בפירוש כן העסק שלנו!

[ה] ללמדו אומנות – חובה על האב ללמד את בנו מקצוע, כי אחרת הוא עלול לפנות לדרכים לא חוקיות כדי לפרנס את עצמו ועשוי להפוך לעבריו, כמו שרבי יהודה אומר: "כל שאינו מלמדו אומנות כאילו מלמדו ליסטות".

[ו] להשיטו בנהר – אחרון אחרון חביב, חובה על האב ללמד את בנו לשחות. אין חובה ללמד אותו שום תחום ספורטיבי אחר. הוא לא צריך ללמד אותו טניס או Lacrosse, בייסבול או כיו"ב, אלא דווקא שחיה. בפשטות הטעם לכך הוא כפי שאומר רש"י "שמא יפרוש בספינה ותטבע ויסתכן אם אין יודע לשוט".

בימים ההם כל הערים היו בנויות ליד הנהר, ובני אדם היו מתקשרים ונפגשים אחד עם השני דרך הנהר. בנוסף לזה האוניות לא היו בטוחות יתר על המדה והיה זה דבר שכיח יחסית שאוניה היתה טובעת. לכן כל אחד צריך היה לדעת לשחות.

אולם יש כאן הוראה עמוקה ומשמעותית יותר: הבעש"ט אומר שהחיים הם ים סוער ולכן חובה על כל הורה ללמד את בנו לשחות במים. ולא סתם לשחות, ידוע שדגי הסלמון שוחים נגד זרם המים, עד שישנה אמרה מפורסמת: דג ששוחה עם הזרם הוא דג מת, דג חי שוחה נגד הזרם.

יהודי חי – הוא מי ששוחה נגד הזרם ולא מתפעל כלל ממה שיאמרו אחרים. הם יכולים לצחוק עליו: "פתאום אתה כל כך דתי! אתה אוכל רק בשר כשר, מה קרה לך"... כל אחד שמתחיל לקיים מצוה חדשה שלא קיים עד הלום יודע היטב עד כמה זה קשה "לשחות נגד הזרם".

החובה הכי גדולה שמוטלת על האב היא ללמד את בנו לשחות "נגד הזרם".

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

הדברים על אחריות הכותב בלבד